

ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ ANNUAL REPORT

2012

ԹՐԱՆՍՓԱՐԵՆՍԻ ԻՆԹԵՐՆԵՇՆԸ
հալակոռուպցիոն կենտրոն

Սույն հրապարակումն իրականացվել է
Բաց հասարակության հիմնադրամներ-Բուդապեշտի
աջակցությամբ

Թրանսփարենսի Ինթերնեշնլ
հակակոռուպցիոն կենտրոն
Հայաստան, Երևան 0025,
Այգեստան, 9-րդ փողոց, տուն 6
Հեռ.՝ +374 10 569910, 553069
Ֆաքս՝ +374 10 571399
Էլ. փոստ՝ info@transparency.am
www.transparency.am

This publication was supported by
Open Society Foundations-Budapest

Transparency International
Anti-corruption Center
6 Aygestan 9th Street
Yerevan 0025, Armenia
Phones: +374 10 569910, 553069
Fax: +374 10 571399
Email: info@transparency.am
www.transparency.am

Բովանդակություն

Table of contents

Կազմակերպության մասին	4	About the Organization	5
Խորհուրդ	6	Board	6
Աշխատակազմ	7	Staff	7
Գործընկերներ	8	Partners	9
Գործունեություն	10	Activities	11
Մրցանակներ	36	Awards	37
Խորհրդատուներ և այլ միջոցառումներ	38	Conferences and Other Events	39
Ֆինանսավորում	46	Finances	46

Կազմակերպության մասին

«Տարածաշրջանային զարգացման կենտրոն» հասարակական կազմակերպությունը հիմնադրվել է 2000 թ. հուլիսին: 2001 թ. հոկտեմբերից այն հավատարմագրվել է «Թրանսփարենսի Ինթերնեշլ» (ԹԻ) միջազգային հակակոռուպցիոն շարժման կողմից՝ ներկայացնելու այն Հայաստանում: 2008 թ. փետրվարին կազմակերպությունը վերագրանցվել և վերանվանվել է «Թրանսփարենսի Ինթերնեշլ հակակոռուպցիոն կենտրոն» (ԹԻՀԿ) ՀԿ:

Կազմակերպության առաքելությունն է կոռուպցիան նվազեցնելու ու ժողովրդավարությունն ամրապնդելու ճանապարհով նպաստել լավ կառավարմանը Հայաստանում:

ԹԻՀԿ նպատակներն են՝ աջակցել արդյունավետ հակակոռուպցիոն քաղաքականությանը և թափանցիկ ու հաշվետու կառավարմանը, աջակցել ազատ, արդար ու թափանցիկ ընտրությունների անցկացմանը և ընտրական ինստիտուտի կայացմանը, նպաստել հանրային ռեսուրսների, այդ թվում՝ պետական և համայնքային սեփականության ու ֆինանսական միջոցների ողջամիտ, թափանցիկ և հաշվետու կառավարմանը, խթանել ժողովրդավարական գործընթացները, այդ թվում՝ մարդու իրավունքների պաշտպանությունը և հասա-

րակության մասնակցությունը երկրի կառավարման գործընթացներում:

ԹԻՀԿ գործունեության շրջանակն ընդգրկում է քաղաքական, տնտեսական և սոցիալական բարեփոխումների իրականացման վերաբերյալ հետազոտություն, մոնիտորինգ և գնահատում, ընտրությունների դիտորդություն, հանրային քաղաքականության և կառավարման գործընթացների վերաբերյալ հանրային իրազեկության բարձրացում, կարողության ստեղծում, ինչպես նաև արդյունավետ հանրային մասնակցության համար մասնագիտական աջակցության ապահովում, շահերի պաշտպանություն՝ ուղղված արդյունավետ հանրային քաղաքականությանը և կառավարման բարեփոխումներին:

2012-ը նշանավորվել է 12 նոր անդամների ներգրավմամբ, կազմակերպության քաղաքականության մշակմամբ, կազմակերպության զարգացման գործընթացում աշխատակազմի ավելի ակտիվ մասնակցությամբ, ԹԻ քարտուղարության և մասնաճյուղերի հետ ավելի սերտ համագործակցությամբ:

About the Organization

The organization was established in July 2000 as a local NGO - the Center for Regional Development. In October 2001, it was granted the status of accredited National Chapter of Transparency International (TI), the global anti-corruption movement. In February 2008, the organization was reregistered and renamed as Transparency International Anti-corruption Center NGO (TIAC).

The mission of the organization is to promote good governance in Armenia through reducing corruption and strengthening democracy.

Its goals are to support effective anti-corruption policy and transparent and accountable governance; to assist holding free, fair and transparent elections and the establishment of electoral institute; to promote reasonable, transparent and accountable public resource management, including the management of state and community property and financial resources; to foster democratic processes, including protection of human rights and public participation in the governance processes of the country.

The scope of its activities includes the following: conducting research, monitoring and evaluation of political, economic and social reforms; observing elections; raising public awareness on public policy and governance processes; building the capacity as well as providing professional support for productive public participation; carrying out advocacy to provide effective public policy and governance reforms.

The year 2012 was marked by engagement of 12 new members, development of organization's policies, increased participation of the staff in organization's development process, increased cooperation with TI Secretariat and other TI chapters.

Խորհուրդ Board

Արևիկ Սարիբեկյան
Բրիտանական
խորհրդի
հայաստանյան
մասնաճյուղի տնօրեն

Arevik Saribekyan
Director of British
Council Armenian
Branch

Վազգեն
Կարապետյան
Եվրասիա
համագործակցության
հիմնադրամի
փոխտնօրեն

Vazgen Karapetyan
Country Associate
Director, Eurasia Part-
nership Foundation

Լանա Կառլովա
Տեմպուս ծրագրի
Հայաստանի ազգային
գրասենյակի ղեկավար

Lana Karlova
Coordinator of Na-
tional Tempus Office
in Armenia

Արթուր Սաքունց
Հելսինկյան
Զաղաքացիական
Ասամբլեայի
Վանաձորի
գրասենյակի
նախագահ

Artur Sakunts
Chairman of Helsinki
Citizens' Assembly
Vanadzor Office

Սուրեն Սաղաթելյան
Վորլդ Վիժն Հայաստան
բարեգործական
կազմակերպության
աջակցման բաժնի
ղեկավար

Suren Saghatelian
Organizational Support
Department Manager,
“World Vision Armenia”

Աշխատակազմ Staff

Վարուժան
Հոկտանյան
գործադիր տնօրեն

Varuzhan
Hochtanyan,
Executive Director

Վախթանգ
Սիրադեղյան
ծրագրի մասնագետ

Vakhtang
Siradeghyan,
Project Specialist

Սոնա Այվազյան
փոխտնօրեն

Sona Ayvazyan,
Deputy Director

Լենա Նազարյան
ծրագրի մասնագետ

Lena Nazaryan,
Project Specialist

Հերիքնազ
Տիգրանյան
իրավախորհրդատու

Heriknaz Tigranyan,
Legal Expert

Գոհար Գրիգորյան
հանրային կապերի
մասնագետ

Gohar Grigoryan,
Public Relations
Specialist

Քրիստինե
Մարգարյան
արվեստի տնօրենի
ղեկավար

Christina Margaryan,
Administrative
Manager

Նունե Այդինյան
գործունեության
լուսաբանման
մասնագետ

Nune Aydinyan,
Public Awareness
Specialist

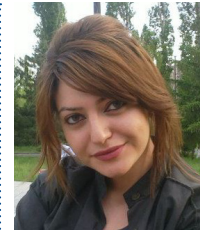
Շահեն Շահինյան
գլխավոր հաշվապահ

Shahen Shahinyan,
Chief Accountant

Տաթևիկ Բարսեղյան
վարչական հարցերով
օգնական

Tatevik Barseghyan,
Administrative
Assistant

Էդիտա Նազարյան
վարչական
հարցերով օգնական

Edita Nazaryan,
Administrative
Assistant

Գործընկերներ

Երևանի մամուլի ակումբ ՀԿ

«Էկոդար» բնապահպանական ՀԿ

Թրանսփարենսի Ինթերնեշնլ Ադրբեջանի ներկայացուցչություն

Թրանսփարենսի Ինթերնեշնլ Վրաստանի ներկայացուցչություն

Թրանսփարենսի Ինթերնեշնլ Ուկրաինայի ներկայացուցչություն

Ժուռնալիստների «Ասպարեզ» ակումբ ՀԿ

Իրավունքի Եվրոպա միավորում ՀԿ

Իրավունքի գերակայություն ՀԿ

Իրավունքների պաշտպանություն առանց սահմանների ՀԿ

Լրատվամիջոցների բազմազանության ինստիտուտ ՀԿ

Հայաստանի հեղինակյան կոմիտե ՀԿ

Հեղինակյան քաղաքացիական ասամբլեայի

Վանաձորի գրասենյակ ՀԿ

Հետաքննող լրագրողներ ՀԿ

«Պետական կարիքների զոհեր» ՀԿ

Ստեֆան Բատորի հիմնադրամ

«Ուրբանլաբ Երեւան» ՀԿ

«Բանակն իրականում» քաղաքացիական նախաձեռնություն

«Գործընկերություն հանուն բաց հասարակության» նախաձեռնություն

Երևանի պաշտպանության նախաձեռնությունների միավորում

Թեղուտի պաշտպանության քաղաքացիական նախաձեռնություն

ՄԱԿ-ի Կոռուպցիայի դեմ կոնվենցիայի կոալիցիա

«Մենք ենք այս քաղաքի տերը» հասարակական նախաձեռնություն

Partners

Yerevan Press Club NGO
"Ecodar" Environmental NGO
Transparency International Azerbaijan
Transparency International Georgia
Transparency International Ukraine
Journalists' Club "Asparez" NGO
Europe in Law Association NGO
Rule of the Right NGO
Protection of Rights Without Borders NGO
Media Diversity Institute NGO
Helsinki Committee of Armenia NGO
Helsinki Citizens' Assembly Vanadzor Office NGO
Investigative Journalists NGO
"Victims of State Needs" NGO
Stefan Batory Foundation
"Urbanlab Yerevan" NGO

"Army in Reality" Civic Initiative
"Partnership for Open Society" Initiative
Yerevan Protection Initiatives United
Teghut Defense Group Civic Initiative
UNCAC Coalition
"We are the Owners of This City" Public Initiative

Գործունեություն

ԱՇԽԱՏԱՆՔԻ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՈՒՂՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳ

Օրինավարության ազգային համակարգ

Օրինավարության ազգային համակարգի գնահատում

ԹԻՅԿ-ի «Հակակոռուպցիոն ուսումնասիրությունների վրա հիմնված շահերի պաշտպանություն» ծրագիրը գնահատում է ՀՀ կառավարման համակարգի «ինստիտուտները» թե՛ իրենց ներքին կոռուպցիոն ռիսկերի և թե՛ կոռուպցիայի դեմ պայքարում իրենց ներդրման առումով: Վերլուծության առանցքում օրենքով նախատեսվածի և իրականում տեղի ունեցածի միջև անհամապատասխանությունն է՝ վեր հանելով բարեփոխման անհրաժեշտ հատվածները: Ծրագիրը նպատակ ունի բարձրացնելու թափանցիկության և հաշվետվողականության մակարդակը Հայաստանի հանրային հատվածում կոռուպցիայի դեմ ավելի արդյունավետ պայքարի, իշխանությունների վրա ավելի մեծ ճնշում գործադրելու, միջազգային օգնության առավել արդյունավետության և կոռուպցիային առնչվող խնդիրների վերաբերյալ հանրային իրազեկության բարձրացման միջոցով:

Հանրային ծառայություն

Հանրային ծառայության մասին օրենսդրության գործադրման մոնիտորինգի հարթակի ստեղծման նպատակով «Հանրային ծառայության մասին օրենքի մոնիտորինգ» ծրագրի շրջանակում ռազմավարություն է մշակվել, որը, մասնավորապես, ուղղված է շահերի բախմանը և բարձրաստիճան պաշտոնատար անձանց եկամուտների ու գույքի հայտարարագրերի թափանցիկությանը: Ծրագրի շրջանակում հանրային ծառայության մասին օրենքի համապատասխանության վերաբերյալ տվյալների առցանց շտեմարան է մշակվել՝ հնարավորություն ընձեռնելով հավաքված տեղեկատվության, ներառյալ՝ բարձրաստիճան պաշտոնատար անձանց ընտրված խմբի վերաբերյալ տվյալների, ինչպես նաև հետաքննական հոդվածների հրապարակումներն ավելի լավ կիրառելու, տեսապատկերման և հանրության համար բացահայտելու ուղղությամբ: ԹԻՅԿ-ը նաև վեր է հանել հանրային ծառայության մասին օրենքի այն թերություններն ու սողանքները, որոնք խոչընդոտում են հանրային ծառայողների վարքագծի պատշաճ կարգավորումը: Ծրագիրն իրականացվել է Հետաքննող լրագրողներ ՀԿ-ի հետ համագործակցությամբ:

MAIN AREAS OF WORK

GOVERNANCE SYSTEM

National integrity system

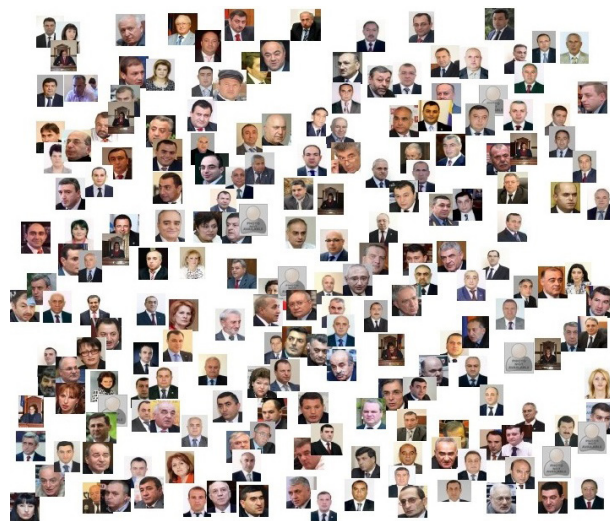
National integrity system assessment

TIAC's "Research Based Anti-corruption Advocacy" project evaluates key 'pillars' in Armenia's governance system, both in terms of their internal corruption risks and their contribution to fighting corruption in society at large. The analysis highlights discrepancies between the formal provisions and reality on the ground, making it clear where there is room for improvement. The project aims at increasing levels of transparency and accountability in the Armenian public sector through a more effective fight against corruption, increased pressure on authorities, heightened effectiveness of international assistance and enhanced public awareness on issues of corruption.

Public service

Intended to establish a platform for monitoring enforcement of the public service legislation a strategy for monitoring was elaborated under "Public Service Law Monitoring" project, particularly targeting the conflict of interest and transparency of income and property declarations

of high-ranking public officials. The project developed an online database of information on the compliance with the Public Service Law, allowing for better organization, visualization and public disclosure of the collected data, including information about the assets of the selected group of high-ranking public servants, as well as publication of investigative articles. TIAC also identified deficiencies and loopholes of Public Service Law that prevent proper regulation of the conduct of public servants. The project was implemented in cooperation with Investigative Journalists NGO.

ՀՀ-ում բրիտանական դեսպանատան բլոգի «Վստահել արդարադատությանը» վերտառությամբ հոդվածում ՀՀ-ում Մեծ Բրիտանիայի դեսպան Զեթրին Լիչը վկայակոչել է. «Թրանսփարենսի Ինթերնեշնլի վերջին հաշվետվությունը մատնանշում է, որ Հայաստանում բավարար կերպով չեն ներկայացվում պետական պաշտոնյաների և պատգամավորների ունեցվածքի տվյալները: Բարձրաստիճան անձանց ֆինանսական միջոցների թափանցիկությունը իսկապես կարևոր գործոն է հանրությանը ներկայացնելու, որ բոլորը իսկապես հավասար են օրենքի առաջ: <http://blogs.fco.gov.uk/ukinarmenia/hy/2012/10/17/%D5%BE%D5%BD%D5%BF%D5%A1%D5%B0%D5%A5%D5%9E%D5%AC-%D5%A1%D6%80%D5%A4%D5%A1%D6%80%D5%A1%D5%A4%D5%A1%D5%BF%D5%B8%D6%82%D5%A9%D5%B5%D5%A1%D5%B6%D5%A8-2/>

Իրավակիրառ պրակտիկա

«Իրավակիրառ պրակտիկայի մոնիտորինգ» ծրագրի շրջանակում ԹԻՀԿ-ը մոնիտորինգի է ենթարկել իրավապահ մարմինների գործունեությունը՝ հիմնված հանցագործությունների մասին ԹԻՀԿ հաղորդումների ոստիկանության, դատախազության և հատուկ քննչական ծառայության տված պատասխանների վրա: Մոնիտորինգի արդյունքները ցույց են տվել, որ իրավապահ մարմինները բավական դժկամություն են ցուցաբերում կոռուպցիոն հանցավորությունները հետաքննելիս և բացահայտելիս: Իրավապահ մարմինների պատասխանները չեն համապատասխանում ՀՀ Զրեական դատավարության օրենսգրքի պահանջներին: Վերջինս պարտավորեցնում է, որ այդ հաստատությունները որոշում կայացնեն համաձայն հանցագործությունների

մասին հաղորդումների, միաժամանակ, փորձը ցույց է տալիս, որ 8-ից միայն 3 դեպքում է, որ ֆորմալ որոշում է կայացվում: ԹԻՀԿ-ը նաև ուսումնասիրել է կոռուպցիոն գործերը դատարաններում: Դիտարկվել են 50 մեղադրյալների մասով 32 կոռուպցիոն գործեր առաջին ատյանի և վերաքննիչ դատարաններում: Գործերն ընտրվել են ՀՀ Զրեական օրենսգրքի Կոռուպցիոն հանցագործությունների ցանկի հիման վրա՝ կենտրոնաձևով ունեզրկման, փողերի վաճառման, կաշառակերության և իշխանության չարաշահման հանցագործությունների վրա:

In British Embassy in Armenia blog post, headlined “Trusting Justice” British Ambassador Katherine Leach referenced: “As a recent Transparency International report has shown, public disclosure of the financial assets and interests of senior officials and MPs in Armenia remains patchy and inadequate. A commitment to financial transparency for all senior officials and a demonstration of will to enforce it would send an important and powerful public message that everyone really is equal before the law.” <http://blogs.fco.gov.uk/ukinarmenia/2012/10/17/trusting-justice/>

Law enforcement

Within the framework of “Monitoring of Law Enforcement” project TIAC monitored performance of law enforcement bodies based on observation of the reaction of the Police, Prosecutor’s Office and Special Investigative Service to the reports on crime submitted by TIAC. Results of the monitoring showed that law enforcement bodies are rather reluctant to investigate and detect corruption related crimes. Responses of law enforcement bodies do not comply with the requirements of the Criminal Procedure Code. The latter mandates that those institutions make decisions in respect with crime reports, meanwhile the practice showed that only in 3 cases out of 8 there has been a formal decision made. TIAC also observed corruption cases in courts. Thirty-two corruption cases were observed with 50 accused persons in the Courts of First Instance and Court of Appeals. Cases were selected based on the list of RA Criminal Code corruption-related articles focusing on expropriation, money laundering, bribery and abuse of authority crimes.

Ռազմավարական դատավարություն

ԹԻՅԿ-ը 2012թ. «Ռազմավարական դատավարություն» ծրագրով հետամուտ է եղել տեղեկատվության ազատության և ողջամիտ ժամկետում պատասխանատվության ստանալու իրավունքի խախտմանը՝ առևտրային գաղտնիքի և հարկային գաղտնիքի հիմքով 2 գործի շրջանակում: 1-ին գործով ՀՀ վարչական դատարանի վճռով բավարարվել է ԹԻՅԿ-ի հայցն ընդդեմ կադաստրի պետական կոմիտեի, որը մերժել էր Երևան քաղաքում գտնվող «Ուսանողական այգու» քարտեզի պատճենը և այգու սահմաններում գտնվող անշարժ գույքի օտարման (ձեռքբերման) և/կամ վարձակալության պայմանագրերի ու համապատասխան պետական գրանցման վկայականների պատճենների տրամադրումը՝ առևտրային գաղտնիք հանդիսանալու պատճառաբանությամբ: 2-րդ գործով ԹԻՅԿ-ը դիմել էր ՀՀ կառավարությանն առընթեր Պետական եկամուտների կոմիտե՝ խնդրելով տրամադրել թվով 11 այլ հանքարդյունաբերական ընկերությունների կողմից 2010-2012թթ. ընթացքում վճարված հարկերի, բնօտագործման և բնապահպանական վճարների վերաբերյալ տեղեկատվություն: Կոմիտեի կողմից տեղեկատվության տրամադրումը մերժելուց հետո ԹԻՅԿ-ը հայց է ներկայացրել ՀՀ վարչական դատարան, որը մերժել է հայցի ընդունումը: Դատարանի մերժման որոշումը բողոքարկվել է վերաքննիչ դատարանում, սակայն վարչական դատարանի որոշումը մնացել է անփոփոխ:

Տեղեկատվության ազատություն

Որպես ԹԻ Վրաստանի և ԹԻ Ադրբեջանի ներկայացուցչությունների համագործակցությամբ իրականացված «Տեղեկատվության ազատությունը Հարավային Կովկասում» տարածաշրջանային ծրագրի մաս՝ ԹԻՅԿ-ը ներդրում է ունեցել «Տեղեկատվության ազատությունը հարավկովկասյան երկրներում» ձեռնարկ կազմելուն՝ Հայաստանի վերաբերյալ ուսումնասիրություն կատարելով: Ձեռնարկի արդյունքները ներկայացվել են հայաստանյան շահագրգիռ կողմերին Երևանում 2012թ. հուլիսին կայացած շնորհանդեսին: Արդյունքները ցույց են տալիս, որ «de jure» Հայաստանը զգալի առաջընթաց է գրանցել իր քաղաքացիների տեղեկատվության ազատության պաշտպանության և երաշխավորման ուղղությամբ: Մինչդեռ «de facto» մակարդակում դեռևս չատ խնդրահարույց խոչընդոտներ կան, ինչպես օրինակ՝ պետական ծախսերին կամ պաշտպանությանն առնչվող հարցերը:

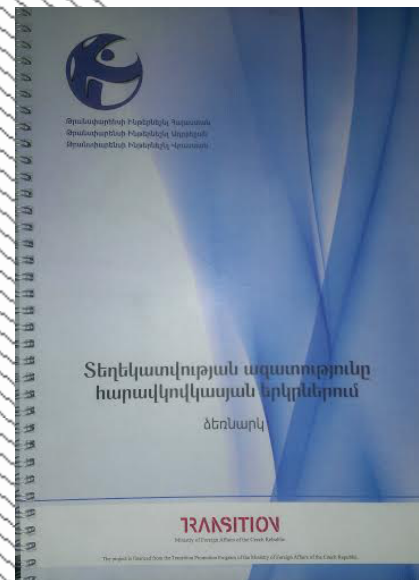
Strategic litigation

In 2012 within the scope of “Strategic litigation” project TIAC pursued 2 cases on violation of its freedom of information and right to get information in proper time on the grounds of trade secret and tax secret. Pursuant to the first case, by RA Administrative court ruling, TIAC’s claim was upheld against Real Estate Cadaster State Committee, which had rejected to provide the copy of “Student Park” map and copies of tenancy agreement on alienation (obtaining) of real estate in the vicinity of the park and/or relevant state registration certificates on the pretext of being trade secret. In the second case, TIAC applied to RA Government affiliated State Revenue Committee with a request to provide information on the paid taxes, nature utilization and nature protection payments paid in 2010-2012 by 11 other mining companies. After the Committee refused to provide information, TIAC brought an action to RA administrative court, which dismissed the action. Decision on action dismissal was appealed in the court of appeal, however administrative court decision remained unchanged.

Freedom of information

As a part of regional project “Freedom of Information in the South Caucasus, Part II” implemented in cooperation with TI Georgia and TI Azerbaijan, TIAC contributed to creation of a Handbook on “Freedom of Information in the South Caucasus Countries,” by doing research on Armenia. The findings of Handbook on “Freedom of Information in the South Caucasus Countries” were pre-

sented to the Armenian stakeholders in July 2012. They showed that at the de jure level Armenia has made significant progress toward protection and guaranteeing freedom of information to its citizens. However, de facto there are still many obstacles in accessing information that would trigger issues such as state expenses or defense related matters.

Հակակոռուպցիոն քաղաքականություն Միջազգային պարտավորություններ Կոռուպցիայի դեմ ՄԱԿ-ի կոնվենցիա

2012թ. հոկտեմբերին ԹԻՅԿ ներկայացուցիչը Ավստրիայի Լաբսենբուրգ քաղաքի Միջազգային հակակոռուպցիոն ակադեմիայում մասնակցել է ՄԱԿ-ի Կոռուպցիայի դեմ կոնվենցիայի և դրա հսկման մեխանիզմի վերաբերյալ քաղաքացիական հասարակության կարողության ամրապնդման դասընթացին: Այն կազմակերպել էր ՄԱԿ-ի թմրանյութերի և հանցավորության դեմ պայքարի գրասենյակը և ՄԱԿ-ի Կոռուպցիայի դեմ կոնվենցիայի կոալիցիան: Դասընթացը անհրաժեշտ կարևոր փորձ է ապահովում ՄԱԿ-ի Կոռուպցիայի դեմ կոնվենցիայի դրույթների վերաբերյալ՝ կառավարությունների հետ մեկտեղ կոնվենցիայի հսկմանը նպաստելու նպատակով: 2013թ. ԹԻՅԿ-ը ստվերային զեկույց է նախապատրաստելու ՄԱԿ-ի Կոռուպցիայի դեմ կոնվենցիայի կատարման վերաբերյալ:

Օրիուսի գործընթաց

2012թ. փետրվարին ԹԻՅԿ ներկայացուցիչը մասնակցել է ՀՀ բնապահպանության նախարարությունում տեղի ունեցած Շրջակա միջավայրի հարցերի առնչությամբ տեղեկատվության մատչելիության, որոշումների ընդունման գործընթացին հասարակայնության մասնակցության և արդարադատության մատչելիության մասին (Օրիուսի) կոնվենցիայից բխող՝ Հայաստանի ստանձնած պարտավորությունների կատարման համար

անհրաժեշտ գործողությունների համակարգման միջգերատեսչական հանձնաժողովի առաջին նիստին:

ԹԻՅԿ-ը «Էկոդար» ՀԿ-ի և Թեղուտի պաշտպանության քաղաքացիական նախաձեռնության հետ դիմում են ներկայացրել ՀՀ սահմանադրական դատարան՝ խնդրելով գիտական քննարկում կազմակերպել Օրիուսի կոնվենցիայի իրականացմանն ու շրջակա միջավայրի հարցերի առնչությամբ արդարադատության մատչելիության մասին մի շարք հիմնախնդիրների վերաբերյալ: Նրանք ներկայացրել են մարդու Էկոլոգիական իրավունքների կապակցությամբ Հայաստանի միջազգային պարտավորությունների իրականացման շուրջ սահմանադրական դատարանում քննարկում անցկացնելու անհրաժեշտությունը հիմնավորող փաստեր:

Anticorruption policies

International obligations

UN Convention against Corruption (UNCAC)

TIAC representative participated in a training to strengthen civil society's capacity on the UNCAC and its review mechanism, organized by UN Offices on Drugs and Crime (UNODC) and the UNCAC Coalition in October 2012 at the International Anti-Corruption Academy (IACA) in Laxenburg, Austria. The training provided the requisite substantive expertise on UNCAC provisions to contribute to the review alongside respective governments. A parallel report of UNCAC implementation should be prepared by TIAC in 2013.

Aarhus process

TIAC representative participated in a Meeting of Inter-departmental Commission on coordinating actions of Armenia's compliance with its obligations under the UNECE Convention on Access to Information, Public Participation in Decision-Making and Access to Justice in Environmental Matters Convention (Aarhus Convention) in the Ministry of Nature Protection in February 2012.

TIAC, together with EcoDar NGO and Teghut Defense citizens' initiative filed an application to the Constitutional Court of Armenia with a request to host an academic discussion on a number of issues related to implementation of the Aarhus Convention and access to justice in

environmental matters. They provided facts to the attention of the Court substantiating the necessity to hold discussion on implementation of Armenia's international obligations of environmental law.

Եվրոպական հարևանության քաղաքականություն (ԵՀՔ)

ԹԻՅԿ փորձագետները հինգերորդ տարին անընդմեջ հեղինակել են կոռուպցիայի և շրջակա միջավայրի վերաբերյալ գլուխները Գործընկերություն հանուն բաց հասարակության նախաձեռնության կողմից պատրաստված «Եվրոպական հարևանության քաղաքականության իրականացումը Հայաստանում 2011թ. - գործընկերության տեսակետը» մոնիտորինգային զեկույցում:

Եվրամիության Արևելյան գործընկերության (ԱԳ) նախաձեռնություն

ԹԻՅԿ-ը մասնակցել է ԱԳ քաղաքացիական հասարակության ֆորումի (ԶՀՖ) «Ժողովրդավարություն, մարդու իրավունքներ, լավ կառավարում և կայունություն» 1-ին աշխատանքային խմբի աշխատանքին: 2012թ. փետրվար-մայիս ամիսներին Հայաստանի ազգային պատժորմի խմբի անդամների թվում ԹԻՅԿ-ը մասնակցել է Արևելյան գործընկերության եվրոպական ինտեգրացիայի ինդեքսի երկրորդ հրապարակման աշխատանքներին, որ ներկայացվել է 2012թ. հունիսին Երևանում: Հունիսին ԹԻՅԿ ներկայացուցիչները հանդես են եկել Հայաստանում կոռուպցիայի և ընտրությունների իրավիճակի վերաբերյալ դիտարկումներով՝ Բոյոսելում՝ ԶՀՖ աշխատանքային խմբի հանդիպման, Վանաձորում՝ «ԱԳ Քաղաքացիական հասարակության ֆորումի դերը հանրային կառավարման և կոռուպցիայի դեմ պայքարի ոլորտներում բարեփոխումների իրականացման մեջ» սեմինարի և Ստոկհոլմում՝ նոյեմբերին կայացած ԱԳ ԶՀՖ 4-րդ տարեկան համաժողովի ընթացքում:

European Neighborhood Policy (ENP)

TIAC experts contributed to the fifth consecutive monitoring annual report on corruption and environment of the European Neighborhood Policy (ENP) Action Plan implementation in 2011, the last year of the 5-year Action Plan, prepared by Partnership for Open Society Initiative.

Eastern Partnership (EaP) Initiative of European Union

TIAC participated in the activity of EaP Civil Society Forum (CSF) 1st Working Group (WG1) work on Democracy, Human Rights, Good Governance and Stability. In February-May 2012 among a group of the Armenian National Platform WG1 members, TIAC took part in the work on the second edition of the European Integration Index for Eastern Partnership countries, presented in Yerevan on June, 2012. TIAC representatives also presented their observations on the state of corruption and elections in Armenia during CSF Working Group meeting in Brussels in June as well as at a Seminar “The Role of the EaP Civil Society Forum in Implementing Reforms in the Fields of Public Administration and Fight against Corruption” in Vanadzor in July and the 4th annual Assembly of the Eastern Partnership Civil Society Forum in Stockholm in November, 2012.

Բաց կառավարման գործընկերություն (ԲԿԳ)

ԹԻՅԿ-ը ներդրում է ունեցել ՀՀ ԲԿԳ գործողությունների պլանի մշակմանը՝ ՀՀ վարչապետի որոշմամբ ստեղծված ԲԿԳ նախաձեռնությունում՝ ՀՀ մասնակցության գործողությունների ծրագրից բխող համակարգող աշխատանքային խմբի կազմում, որ բաղկացած է պետական մարմիններից և ՀԿ-ներից: ԲԿԳ հայաստանյան գործողությունների ծրագիրը, որ մշակվել է 2012թ. փետրվար-մարտին, ընդունվել է 2012թ. ապրիլի 17-18-ին Բրազիլիայում կայացած ԲԿԳ գագաթաժողովի ընթացքում: Սեպտեմբերին ԹԻՅԿ ներկայացուցիչը ներգրավվել է ԲԿԳ գործողությունների ծրագրի իրականացման աշխատանքային խմբում: ԹԻՅԿ-ը ներկայացնում է Հայաստանի ԶԿ-ները «Դեպի ԲԿԳ Արևելյան գործընկերության երկրներում և Ռուսաստանում» և «ԱԼԳ ԶԿ կարողությունների ամրապնդումը ԲԿԳ-ն որպես կոռուպցիայի դեմ պայքարի գործիք կիրառելու նպատակով» ծրագրերում, որ ԲԿԳ գլոբալ նախաձեռնության միջոցով նպատակ ունի ամրապնդելու կառավարություններին թափանցիկ և հաշվետու պահելու՝ ԱԼԳ երկրների՝ Վրաստանի, Հայաստանի, Ադրբեջանի, Մոլդովայի, Ուկրաինայի, ինչպես նաև Ռուսաստանի ԶԿ կարողությունները: Յուրաքանչյուր անդամ երկիր նախապատրաստել է կառավարության բարեփոխման

սեփական գործողությունների ծրագիր, պարտավորվել է 1012-2013թթ. կոռուպցիայի դեմ պայքարում զգալի փոփոխությունների հասնել և իր քաղաքացիների համար ապահովել տեղեկատվության մատչելիություն ու կառավարության որոշումների թափանցիկություն: ԹԻՅԿ ներկայացուցիչը հանդես է եկել ԲԿԳ Հայաստանի գործողությունների ծրագրի վերաբերյալ վերլուծությամբ նշված ծրագրի մասնակիցների՝ 2012թ. Կիևում կայացած աշխատանքային հանդիպման և մամուլի ասուլիսի ժամանակ: Նա նաև մասնակցել է հոկտեմբերին հորվաթիայի Դուբրովնիկ քաղաքում ԲԿԳ նախաձեռնության եվրոպական օգնության և աջակցման երկրորդ հանդիպմանը:

«Գլավկոմ» ուկրաինական Նորությունների գործակալությունը (<http://glavcom.ua/news/92670.html>) մեջբերել է Կիևում կայացած մամուլի ասուլիսին ԹԻՅԿ գործադիր տնօրենի «Առանց քաղաքացիների մասնակցության կառավարության բացությունը կվերածվի խիտացիայի» ելույթը:

Open Government Partnership (OGP)

TIAC contributed to the development of OGP Action Plan of the Republic of Armenia through participation in the Working Group on drafting the Action Plan, established by the Decision of the Armenian Prime Minister and composed of members of governmental institutions and NGOs. Developed during February-March 2012, the Action Plan was adopted at the April OGP Summit in Brasilia, Brazil. In September TIAC representative was involved in the Working Group on the OGP Action Plan implementation. TIAC represents Armenian CSOs in “Towards OGP in Eastern Partnership countries and Russia” and “Strengthening capacities of the EaP CSOs in using OGP as a tool for fight against corruption” projects, which aim to empower CSOs in Eastern Partnership countries, namely Georgia, Armenia, Azerbaijan, Moldova and Ukraine, as well as Russia to hold governments transparent and accountable via global OGP Initiative. Each member country prepared its own action plan to reform the government, took obligations to achieve considerable changes in fighting corruption in 2012-2013 and undertook duties to grant free access to information to their citizens and provide transparency of governmental decisions. TIAC representative came up with analysis of OGP Armenia Action Plan in a task meeting of the mentioned projects’ participants held in Kyiv in September and took part in a press conference. He also participated in OGP Second European Outreach and Support Meeting in Dubrovnik, Croatia in October.

Ukrainian news agency, “Glavkom” (<http://glavcom.ua/news/92670.html>) cited TIAC Executive Director’s address delivered during a press conference in Kyiv “Without citizens’ participation government’s openness will turn to imitation.”

Open Government Partnership

Հակակոռուպցիոն քարոզարշավներ

«Ժամանակն է սթափվել»

ԹԻՅԿ-ը միացել է Թրանսփարենսի ինթերնեշնլի «Ժամանակն է սթափվել» գլոբալ քարոզարշավին: Հիմնական տեսանկյունից հարմարեցվել է հայաստանյան իրավիճակին, և այն ցուցադրվել է 2012 թ. դեկտեմբերի 5-ին կայացած՝ Կոռուպցիայի ընկալման համաթվի արդյունքների ներկայացման ընթացքում: Կազմակերպությունը նաև Ամստերդամի բացիկներ է ուղարկել հակակոռուպցիոն ուղերձով տարբեր պետական կառույցների, միջազգային կազմակերպությունների ու ՀԿ-ների: Ծրագիրը նպատակ ունի ապահովելու ավելի մեծ թվով մարդկանց հետ հաղորդակցությունը, մասնավորապես, ցույց տալով կոռուպցիայի կործանարար հետևանքները մարդկության համար, և ջատագովելու իշխանությունների ու անհատների վերաբերմունքում փոփոխության անհրաժեշտությունը:

«Օպերացիա ինքնամաքրում»

ԹԻՅԿ-ը նախաձեռնել է քարոզարշավ՝ բարձրացնելու հանրային իրազեկությունը բարձրաստիճան պաշտոնատար անձանց շրջանում տիրող կոռուպցիայի վերաբերյալ՝ ջատագովելու 2013թ. փետրվարի նախագահական ընտրություններից հետո նորաստեղծ կառավարությունում արատավորված պաշտոնյաներին փոխելու անհրաժեշտությունը: Կազմակերպությունը պատրաստել է տեսանյութ, որով կոչ է անում կառավարությանը ինքնամաքրվել, և երկու անիմացիոն նյութեր, որոնցով ներկայացնում է սկանդալային կոռուպցիոն պատմություններում ներգրավված կամ անպարկեշտ վարքագիծ դրսևորած պաշտոնատար անձանց: Նյութերը շրջանառվել են զանազան լրատվամիջոցներով: Քարոզարշավը նախագծվել է ԹԻ Ուկրաինայի աջակցությամբ և խորհրդատվությամբ «Արդյունավետ հանրային քարոզարշավի նախագծում և իրականացում» ծրագրի շրջանակում: Այն իրականացվել է Հայաստանի հելսինկյան կոմիտեի, Ժուռնալիստների «Ասպարեզ» ակումբի և Հելսինկյան քաղաքացիական ասամբլեայի Վանաձորի գրասենյակի հետ համագործակցությամբ: Կառավարության կազմի փոփոխության վրա քարոզարշավն ազդեցություն չի ունեցել:

Anti-corruption campaigns

"Time to Wake up"

TIAC joined Transparency International's "Time to Wake up" global campaign. It adapted the main video to Armenian situation and showed it during the presentation of 2012 Corruption Perceptions Index results on December 5, 2012. The organization also sent New Year cards with anti-corruption messages to various state institutions, international organizations and NGOs. The project aims to communicate to a greater number of people, particularly by showing the human cost of corruption and advocating for change in the behavior of governments and individuals.

"Self-cleansing Operation"

TIAC launched a campaign to raise public awareness on the corruption of high-ranking officers with an aim of advocating for change of discredited officials in the newly convened government following presidential elections of February 2013. The organization developed a video calling for self-cleansing of the government and two animations pointing to the officials engaged in corruption scandals or charged with unethical behavior. Materials were circulated through various media outlets. The campaign was designed with support and consultation of TI

Ukraine within the frame of "Design and Implementation of Effective Public Campaigns" project. It was carried out with the Armenian Helsinki Committee, Journalists' Club "Asparez" and Helsinki Citizens' Assembly Vanadzor Office NGOs. The campaign did not influence the change of government composition

ԸՆՏՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Իրավական կարգավորման համակարգերի վերլուծություն

Կուսակցությունների և նախընտրական քարոզչության ֆինանսավորման իրավական կարգավորման վերլուծություն

ԹԻՅԿ-ը մասնակցել է Ստեֆան Բատորի հիմնադրամի «Կուսակցությունների և նախընտրական քարոզչության ֆինանսավորումը» ծրագրին, որում ներգրավված էին գործընկերներ Չեխիայից, Էստոնիայից, Վրաստանից, Մոլդովայից, Մոնղոլիայից և Լեհաստանից: Ծրագիրը վերլուծել է քարոզչությունը և կուսակցությունների ֆինանսավորումը կարգավորող համակարգերը Կենտրոնական Եվրոպայում՝ կուսակցությունների և նախընտրական քարոզչության ֆինանսավորման բարեփոխումների համար քննարկումներ ու ջատագովությունը խթանելու, ինչպես նաև թափանցիկության խրախուսման ու կոռուպցիան կանխելուն ուղղված ֆինանսավորման սխեմայի փոփոխությունների վերաբերյալ առաջարկություններ նախապայմանադրելու նպատակով: Վարչակազմում հուլիսին կայացած երկրորդ աշխատանքային հանդիպմանը ձևակերպվել է վերլուծության վերջնական ձևաթուղթը և համատեղ առաջարկություններ են արվել համապատասխան երկրներում ու տարածաշրջանում ցանկալի փոփոխությունների հասնելու համար:

Իրավական դաշտ

«Քաղաքական ընտրություն կատարելու՝ Հայաստանի քաղաքացիների ազատ կամքի խթանում» ծրագրի շրջանակում ԹԻՅԿ-ը Իրավունքի Եվրոպա միավորում, Յեյսինկյան քաղաքացիական ասամբլեայի Վանաձորի գրասենյակ, «Իրավունքների պաշտպանություն առանց սահմանների», «Իրավունքի գերակայություն» ՀԿ-ների հետ համատեղ ՀՀ ընտրական օրենսգրքի փոփոխությունների առաջարկություններ է ներկայացրել՝ նպատակ ունենալով ավելացնել ընտրական գործընթացների հանդեպ հանրային վստահությունը: Ծրագրի նպատակն էր կառավարությանը մղել բարեփոխելու ընտրական օրենսգրքը 2013թ. նախագահական ընտրությունների նախաշեմին, որպեսզի ապահովվեր քաղաքացիների ազատ կամքի արտահայտման իրավունքը ԵԱՀԿ/ԺՀՄԻԳ հանձնարարականների և այլ միջազգային չափանիշների համապատասխան: ՀԿ-ների առաջարկները հաշվի չեն առնվել այն պատճառաբանությամբ, թե քիչ ժամանակ էր մնացել մինչև նախատեսված ընտրությունների օրը:

ELECTIONS

Analysis of regulatory systems

Analysis of political party and electoral campaign finance regulations

TIAC participated in Stefan Batory Foundation's "Financing Political Parties and Election Campaigns" project, which engaged partners from Czech Republic, Estonia, Georgia, Moldova and Poland. The project analyzed regulatory systems of campaign and political party financing in Central Europe, to stimulate discussion and advocacy on the need for reforms in political party and electoral campaign financing, and to develop

recommendations for changes in funding schemes to promote transparency and corruption prevention. The final form of analysis was formulated and joint recommendations were drawn for desirable changes in the respective countries and region in the course of the second working meeting, held in July in Warsaw. They are posted on www.politicalfinance.org website in English and Russian.

Legal framework

Within the framework of "Promoting the Free Will of Citizens of Armenia to Elect Government" project, together with Europe in Law Association, Helsinki Citizens' Assembly Vanadzor Office, Protection of Rights Without Borders and Rule of the Right NGOs, TIAC came up with recommendations to amend the Electoral Code for strengthening public confidence in the electoral processes. The aim of the project was to put pressure on the government to reform electoral legislation prior to the presidential elections of 2013 in order to ensure free suffrage of citizens in line with OSCE/ODIHR recommendations and other international standards. Proposals of NGOs were not taken into consideration justification of the time proximity to the date of the planned elections.

Նախընտրական քարոզչության ֆինանսավորման և վարչական ռեսուրսի չարաշահման մոնիտորինգ

ԹԻՅԿ-ը իրականացրել է 2012թ. ՀՀ Ազգային ժողովի համամասնական ընտրակարգով ընտրություններին մասնակցող կուսակցությունների և դաշինքների նախընտրական քարոզչության ֆինանսավորման և վարչական ռեսուրսի օգտագործման մոնիտորինգ: Մոնիտորինգն անց է կացվել Երևան, Գյումրի և Վանաձոր քաղաքներում՝ Ժուռնալիստների «Ասպարեզ» ակումբի և Հելսինկյան քաղաքացիական ասամբլեայի Վանաձորի գրասենյակի հետ համատեղ: 2012թ. սեպտեմբերին ԹԻՅԿ-ը ներկայացրել է մոնիտորինգի արդյունքները, ըստ որի ընտրություններին մասնակցող կուսակցություններից, դաշինքներից և ոչ մեկը չի գերազանցել ՀՀ ընտրական օրենսգրքով թույլատրված 100 միլիոն դրամի շեմը: Նման «համապատասխանությանը» մեծապես նպաստել են ՀՀ ընտրական ներկա օրենսգրքի այն սողանքները, որ թույլ են տալիս կուսակցություններին թաքցնել որոշ ծախսեր և դրանով խուսափել ծախսերի՝ թույլատրելի վերին շեմը գերազանցելուց: Այդ ծրագրի արդյունքներն առաջիկա ընտրությունների արդյունքների հետ մեկտեղ կիրառարակվեն 2013թ.:

Ընտրական թվերի վերլուծություն և ընտրական գործընթացների խախտումների բացահայտում

ԹԻՅԿ-ը իրականացրել է 2012 թ. ՀՀ Ազգային ժողովի համամասնական ընտրակարգով ընտրությունների ընտրական թվերի համադրությամբ վերլուծական հաշվարկ «2012 թ. խորհրդարանական ընտրությունների էլեկտրոնային մոնիտորինգը Հայաստանում» ծրագրի շրջանակում: 2012թ. մայիսին և սեպտեմբերին ԹԻՅԿ-ը ներկայացրել է ընտրական թվերի մոնիտորինգի նախնական արդյունքները: Սույն գործունեության նպատակն էր խթանել ազատ և արդար ընտրությունների անցկացումը Հայաստանում՝ ընտրական թվերի համեմատական վերլուծության միջոցով վեր հանելով հնարավոր խախտումները, ինչպես օրինակ՝ հաշվառված ընտրողների թիվը, փաստացի քվեարկած ընտրողների թիվը, անճշտությունները և այլն: Հաշվարկի հիմնական արդյունքը հետևյալն է. ա) ընտրողների թվի հարաբերակցությունը մշտական բնակչության թվի հետ ողջ երկրում, ինչպես նաև յուրաքանչյուր մարզում և համայնքում, բ) ընտրության օրը քվեարկության արագությունը յուրաքանչյուր տեղամասում, գ) անճշտությունների հստակ չափը՝ սահմանված ըստ ՀՀ ընտրական օրենսգրքի: ԹԻՅԿ գեկույցն օգտագործել է ՀԱԿ ընդդիմադիր դաշինքը՝ ՀՀ սահմանադրական դատարանում քվեարկության արդյունքները բողոքարկելիս: ԹԻՅԿ-ը որպես նորարարություն պատրաստվում է կիրառել այդ մեթոդը 2013թ. Նախագահական ընտրություններում և Երվանի ավագանու ընտրություններում: Բոլոր երեք ընտրությունների մոնիտորինգի արդյունքները կամփոփվեն և կիրառարակվեն 2013թ.:

Monitoring campaign finance and abuse of administrative resources

TIAC monitored campaign finance and use of administrative resources of political parties and blocs participating in 2012 parliamentary elections at the proportional list vote. Monitoring was conducted in the cities of Yerevan, Gyumri and Vanadzor together with Journalists Club “Asparez” and Helsinki Citizens Assembly Vanadzor Office. In September 2012 TIAC presented results of the monitoring, according to which none of the participating parties, blocs exceeded the defined by the Electoral Code threshold of 100 mln. Drams. Such ‘compliance’ was attributed to the loopholes of the current Electoral Code allowing political forces to hide some of the campaign expenses and avoid exceeding the upper limit for campaign expenditures. The project findings together with upcoming elections’ results will be published in 2013.

Analyzing voting numbers and revealing irregularities of electoral processes

TIAC carried out 2012 Armenian parliamentary elections’ (only proportional list vote) voting numbers analytic calculation in the frame of “Electronic monitoring of 2012 parliamentary elections in Armenia” project. In May and also in September 2012 TIAC presented preliminary results of voting numbers electronic monitoring. The activity was aimed to contribute to conducting free and fair elections in Armenia through revealing possible violations via comparative analysis of some voting numbers, such as, the number of registered voters, the number of voters who actually voted, inaccuracies, etc. The major outcomes of the calculation were: a) comparison of

the number of voters with the numbers of permanent population nationwide, as well as for each province and community; b) calculation of the speed of voting for each precinct on the election day; and, c) calculation of the true scale of inaccuracies defined by the Armenian Electoral Code. The report prepared by TIAC was used by Armenian National Congress opposition bloc to appeal the results of voting in the Constitutional Court of Armenia. As a follow-up TIAC is going to use the method for 2013 presidential elections and Yerevan City Council Elections. The findings from all three monitoring efforts will be summarized and published in 2013.

Հանրային մասնակցության խրախուսումը օրակարգի ձևավորման և կառավարությանը հաշվետու պահելու հարցում

«Ընտրությունների փոստատար. 2012թ. խորհրդարանական ընտրություններ» ծրագրի միջոցով ԹԻՀԿ-ը գործընկեր՝ Ժուռնալիստների «Անպարեզ» ակումբ և Հելսինկյան բաղաբացիական ասամբլեայի Վանաձորի գրասենյակ իրավապաշտպան ՀԿ-ների հետ միասին ՀՀ շարքային բաղաբացիներին ներգրավել է բաղաբական գործիչներին հարցեր ուղղելու գործընթացին՝ նրանց բաղաբական պլատֆորմի վրա ազդելու և ընտրողների առջև պատասխանատվությունը բարձրացնելու նպատակով: 2012 թ. փետրվար ամսին ծրագրի «փոստատարներն» այցելել են Հայաստանի 70 բնակավայրեր և 800 բաղաբացիներից հավաքել նրանց հուզող համայնքային և համապետական նշանակություն ունեցող 3000 հարցեր՝ համայնքային սպասարկման, ենթակառուցվածքների և կոմունալ ծառայությունների, տնտեսական ու սոցիալական հիմնախնդիրների, մարդու իրավունքների ու արդարադատության, կոռուպցիայի ու ընտրությունների, անվտանգության ու շրջակա միջավայրի վերաբերյալ: Զաղաբացիների հարցերն ամփոփվել են և ուղարկվել «հասցեատերերին»՝ ՀՀ ԱԺ ընտրություններում առաջադրված 8 կուսակցություններին և 1 դաշինքին: Համապետական հեռուստաընկերությամբ ապրիլին 7-ին հաղորդում է հեռարձակել, որի ընթացքում բաղաբական գործիչները պատասխանել են հարցերին և ներկայացրել բարձրացված հարցերը լուծելուն ուղղված իրենց կուսակցությունների/դաշինքի ծրագրերը: Հեռուստահաղորդումները դիտվել են Հայաստանի 193,000 բաղաբացիների կողմից:

Ընտրական գործընթացները դիտարկման կարողության զարգացում

Թրանսփարենսի Ինթերնեշլ Վրաստանի հրավերով Թրանսփարենսի Ինթերնեշլ Լատվիայի կազմում Վրաստանի հանրապետության 2012 թ. հոկտեմբերին կայանալիք խորհրդարանական ընտրությունները դիտարկելու նպատակով Սամխեթ-Ջավախեթի երկրամաս էր մեկնել ԹԻՀԿ դիտորդների՝ 11 անձից բաղկացած խումբը:

Encouraging public participation in agenda setting and holding government accountable

Through “Election postman: Parliamentary elections – 2012” project, with its partner human rights organizations “Asparez” Journalists Club and Helsinki Citizens Assembly Vanadzor Office, TIAC engaged ordinary voters of Armenia in raising questions to politicians to influence their political platforms and raise their responsibility toward their constituents. In February 2012 “elections postmen” visited 70 settlements of Armenia and collected 3,000 issues of concern from 800 citizens. These issues related to the topics of national and community importance: community infrastructures and public utilities, economic and social problems, human rights and justice, corruption and elections, security and environment. Citizens’ questions were summarized and forwarded to the “addressees” - 8 political parties and 1 bloc nominated for parliamentary elections. A series of 7 TV shows were aired on a nationwide television in April, where the politicians responded to the raised questions and presented their respective political parties/alliances’ programs to resolve the highlighted problems. TV shows were watched by 193,000 citizens throughout the country.

Developing capacity for observation of electoral processes

At the invitation of Transparency International Georgia a group of 11 observers of TIAC under the umbrella of Transparency International Latvia were deployed in Samtskhe Javakheti region to monitor parliamentary elections in Georgia held in October 2012.

Ընտրախախտումների հասարակական վերահսկողություն

«2012թ. խորհրդարանական ընտրությունների հասարակական վերահսկողություն» ծրագրի շրջանակում Լրատվամիջոցների բազմազանության ինստիտուտ-Հայաստանի գործընկերությամբ ԹԻՅԿ-ը մշակել է «iDitord.org» (Ես դիտորդ եմ) առցանց վերահսկողության հարթակ, որը ՀՀ ԱԺ 2012 թ. տեղ գտած ընտրախախտումների վերաբերյալ էլեկտրոնային եղանակով զեկուցեու հնարավորություն է ընձեռել քաղաքացիներին՝ դրանք ներկայացնելով Հայաստանի քարտեզի վրա: Այն հնարավորություն է տվել, որպեսզի ՀՀ յուրաքանչյուր քաղաքացի դառնա դիտորդ: Նախքան հարթակի մեկնարկը տեղի է ունեցել թվով 11 սեմինար, որի ընթացքում լրատվամիջոցների ներկայացուցիչներին, ՀԿ-ներին, քաղաքացիական նախաձեռնություններին և ակտիվ քաղաքացիներին ներկայացվել են, թե ինչպես են զեկուցում և գրանցում խախտումները: Մեկնարկելով ապրիլի սկզբին՝ «iDitord.org»-ը ստացել է ավելի քան 1100 հաղորդագրություն ընտրախախտումների վերաբերյալ: Այդ հաղորդագրությունները ներկայացվել են ոստիկանությանը և այլ պաշտոնատար անձանց, այդ թվում՝ ՀՀ պաշտպանության նախարարությանը: Օգտվելով հանրային վերահսկողության հարթակի միջոցով հաղորդված տեղեկատվությունից՝ ընդդիմադիր

կուսակցությունը դիմել է ՀՀ սահմանադրական դատարան՝ ընտրությունների արդյունքները վիճարկելու նպատակով: Նոր հարթակը նպաստել է քաղաքացիական ակտիվիզմի նոր ձևին՝ ընդլայնելով քաղաքացիների մասնակցությունը վերահսկողությանն ու զեկուցմանը, իսկ քարտեզագրումն ավելացրել է տեսապատկերման, ուսուցման և վերլուծության հնարավորությունները:

Մեջբերում. «Մայիսին կայացած խորհրդարանական ընտրությունների արդյունքում ձևավորված «iDitord» նախաձեռնությունը ԵԱՀԿ խորհրդարանական վեհաժողովի կողմից ընտրվել է որպես ԵԱՀԿ տարածաշրջանում փոփոխություն բերելու՝ առցանց նախաձեռնության «լավագույն փորձի» օրինակ:

ԱՅԱԶԱՆԳԵՐԻ
ՔԱՐՏԵԶ

ԽՈՐՀԴԱՐԱՆԱԿԱՆ ԸՆՏՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ
ՄԱՅԻՍԻ 6, 2012

Crowdsourcing Electoral Violations

In the frame of “Crowdsourcing Elections Observation: Parliamentary Elections-2012” project in partnership with Media Diversity Institute – Armenia, TIAC developed an online crowdsourcing platform iDitord.org (iObserver) that allowed citizens to report electoral violations occurred during parliamentary elections of May 2012 and present them on a map of Armenia. It enabled “every citizen to be an observer.” Prior to it 11 workshops were held for media representatives, NGOs, civil initiatives, and also for active citizens to introduce how to report and register violations. Launched in early April, iDitord.org received more than 1,100 reports on election violations. Reports were forwarded to the police and other officials, including the Ministry of Defense, for their consideration. Information reporting through the crowdsourcing platform was used by the opposition party to ap-

ply to the Constitutional Court to challenge the results of elections. The new platform promoted a new form of civic activism, extending citizens’ participation to the oversight and reporting, while online mapping increases their opportunities for visualization, learning and analysis.

Quote: “iDitord Initiative implemented during the Parliamentary elections in May was chosen by the OSCE Parliamentary Assembly among ‘best practices’ online initiatives to promote change in the OSCE region.”

ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐ Բնական ռեսուրսներ

Հանքարդյունաբերություն

2012 թ. հուլիսին ԹԻՅԿ-ը կազմակերպել է շահագրգիռ կողմերի ֆենարկում ՀՀ ընդերքի մասին նոր օրենսգրքի խնդիրների վերաբերյալ: Կազմակերպությունը ներկայացրել է ընդերքի մասին օրենսդրության բարելավման առաջարկություններ՝ միաժամանակ իրականացնելով շահերի պաշտպանություն ՀՀ Էներգետիկայի և բնական պաշարների նախարարության ու Համաշխարհային բանկի, որը տեխնիկական օգնություն է ցուցաբերում այս տարածաշրջանում, ներկայացուցիչների շրջանում:

Քաղաքային ռեսուրսներ

Քաղաքային կանաչ տարածքներ

ԹԻՅԿ-ը միացել է Մաշտոցի պուրակի բողոքի ակցիային և իրավական աջակցություն է ցուցաբերել քաղաքացիական շարժմանը՝ նպատակ ունենալով պաշտպանել Երևանի կենտրոնում գտնվող պուրակը, որը պետք է կառուցապատվեր Երևանի քաղաքապետի որոշմամբ Կենտրոնի այլ տեղամասից տեղափոխված առևտրի կլորպակներով: Հանրային շահերի պաշտպանությունն ի վերջո պակսվել է պուրակի պահպանմամբ, քանի որ երեք ամիս տևած քաղաքացիական պայքարից հետո ՀՀ Նախագահն այցելել է պուրակ և քաղաքապետին

իրահանգ է տվել տեղափոխել կրպակները՝ այս գործողությանը դիմելով որպես 2012թ. ՀՀ ԱԺ առաջիկա մայիսին կայանալիք ընտրություններում իր կուսակցության գովազդ: Այնուամենայնիվ, հանրային այգիների կառուցապատման քաղաքականության մեջ այն փոփոխության չի հանգեցրել և դրա արդյունքում ապօրինի գործողությունների ու որոշումների կայացման համար իշխանությունները պատասխանատվության չեն ենթարկվել:

PUBLIC RESOURCES

Natural resources

Mining

TIAC organized a discussion of stakeholders on the new Mining Code of Armenia in July 2012. It came up with recommendations to improve the mining legislation and advocated those with the representatives of the Ministry of Energy and Natural Resources and the World Bank, providing technical assistance in this area.

Urban Resources

Public green areas

TIAC joined the campaign and provided legal support to the civic movement aimed at protection of Mashtots Park in the center of Yerevan, where commercial booths were allocated by the Mayor of Yerevan for construction. Public advocacy did achieve preservation of the park as the President of Armenia visited the park after three months of civic protest and instructed the Mayor to remove the booths, using this act for the PR of his political party for the upcoming parliamentary elections in May 2012. However, it did not achieve change in the policy of construction on the territory of public parks and did not result in liability for unlawful acts and decisions of respective authorities.

Ճարտարապետական հուշարձաններ/կառուցապատում

ԹԻՅԿ-ը և մի խումբ հասարակական կազմակերպություններ ու նախաձեռնություններ բաց նամակ-հայտարարությամբ դիմել են ՀՀ վարչապետին և Երևանի քաղաքապետին՝ խնդրելով դադարեցնել կենտրոնական ծածկած՝ Փակ շուկայում, որը կառուցվել է 1952թ. և հայտնի է որպես Հայաստանի «լավագույն ճարտարապետական կառույցներից մեկը», ծավալվող շինարարությունը: Գրանցված լինելով Երևան քաղաքի պատմության և մշակույթի անշարժ հուշարձանների պետական ցուցակում՝ շենքը վերափոխվել է սուպերմարկետի ՀՀ ԱԺ պատգամավորի կողմից:

2012թ. դեկտեմբերին ԹԻՅԿ-ը հրապարակել է կարծիք Երևան քաղաքի կենտրոնի կառուցապատման գործընթացի կոռուպցիոն դրսևորումների վերաբերյալ, հիմնավորելով, որ Երևան քաղաքի կենտրոնի վերակառուցման գործընթացն ուղեկցվել է մեծածավալ կոռուպցիայով:

Հանրային ֆինանսներ

ԹԻՅԿ-ը հանրային գնումների մոնիտորինգ է իրականացնում 2007-ից ի վեր: «Հանրային գնումների մոնիտորինգը 2011-2012թթ.» ծրագրով ԹԻՅԿ-ը նպատակ ունի վեր հանել Գնումների մասին Նոր օրենքի իրականացման հիմնախնդիրները: Մոնիտորինգը թիրախավորել է Գնումների աջակցման կենտրոնի գործունեությունը, հանրային գնումների պաշտոնական կայք էջը, մեկ անձից կատարվող գնումները, հանրային գնումների բողոքարկման համակարգը և էլեկտրոնային մոնիտորինգի համակարգը: Մոնիտորինգն ընթանալու է մինչև 2013 թ. առաջին կիսամյակ՝ արդյունքների հրապարակմամբ:

Architectural monuments/Construction

TIAC together with a group of public organizations and initiatives, addressed an open letter-statement to RA Prime Minister and Yerevan Mayor requesting to stop construction of central Indoor Market, constructed in 1952 and known as “one of Armenia’s best architectural structures.” Registered in the List of Immovable Historical and Cultural Monuments of Yerevan, the building was modified to a supermarket by a member of parliament.

In December 2012 TIAC issued an Opinion on Manifestations of Corruption during Construction of Yerevan City Center TIAC substantiated that large-scale corruption occurred during the reconstruction of Yerevan city center.

Public finance

TIAC has monitored public procurement sector since 2007. Through “Monitoring of Public Procurement in 2011-2012 project TIAC aimed to identify problems of implementation of the new Law on Procurement. Monitoring targeted the activity of the Center for Procurement Support, the official website of public procurement, single source procurement, public procurement appeals system, and the system of electronic monitoring. The monitoring will continue throughout the first half of 2013 and its findings will be published.

Մրցանակներ

2012թ. Ամալյա Կոստանյանի անվան մրցանակ

Ամալյա Կոստանյանի անվան ամենամյա մրցանակը 2012թ. հանձնվել է իրավապաշտպան ակտիվիստ Լալա Ասլիկյանին, ով բարձրաձայնել և դատապարտել է մարդու իրավունքի ոտնահարումները բանակում, հանդես է եկել կանանց իրավունքների և շրջակա միջավայրի պաշտպանությամբ, ընդդիմացել է հավաքների և արտահայտման ազատության դեմ ուղղված ոստիկանության ապօրինի գործողություններին: Մրցանակը տրվել է Լալա Ասլիկյանին 2011թ. առաջին մրցանակակիր Արտակ Չեյնայանի կողմից Ամալյա Կոստանյանի հիշատակին նվիրված Բաց հասարակության հիմնադրամներ - Հայաստանի աջակցությամբ 2012թ. ապրիլի 16-ին կազմակերպված «Հայաստանի եվրաինտեգրման գործընթացը. ԵՀԶ ծրագրից դեպի ասոցացված համաձայնագիր» քննարկման ընթացքում:

Մրցանակը սահմանվել է ԹԻՀԿ-ի և Բաց հասարակության հիմնադրամներ-Հայաստանի հետ համատեղ՝ հարգելու քաղաքացիական հասարակության վառ ներկայացուցիչ, ԹԻՀԿ հիմնադիր և նախագահ, ԲՀՀՀ խորհրդի նախագահ Ամալյա Կոստանյանի հիշատակը, և շնորհվում է սկզբունքային ու խիզախ գործունեություն իրականացրած և քաղաքացիական հասարակության զարգացման գործում նշանակալի ներդրում ունեցած անձին:

Awards

2012 Amalia Kostanyan award

Amalia Kostanyan Annual Award in 2012 was conferred to Lala Aslikyan, a human rights activist, engaged in raising voice against human rights abuses in the army, protecting of women's rights and the environment, opposing illegal actions of police violating freedom of assembly and freedom of expression. Award was presented to Lala Aslikyan by the first, 2011 awardee Artak Zeynalyan at the Open Society Foundations-Armenia event dedicated to the memory of Amalia Kostanyan on "Eurointegration Process of Armenia: from European Neighborhood Policy to Association Agreement" held on April 16, 2012.

Award was established jointly by TIAC and Open Society Foundations - Armenia in the memory of a vivid civil society representative, the founder and Chair of TIAC and the Chair of OSFA and honors people of principle and courage in recognition of their significant contribution in the development of civil society.

Խորհրդաժողովներ և այլ միջոցառումներ

Կազմակերպության ներկայացուցիչները մասնակցել և փորձագիտական ներդրում են ունեցել ստորև նշված միջոցառումներին

Հայաստանի քաղաքացիական հասարակության փորձագետների՝ շահերի պաշտպանության ուղղված այց ԵՄ ինստիտուտներ

Բաց հասարակության հիմնադրամներ-Հայաստան
Բրյուսել, Բելգիա
Հունվար-փետրվար, 2012

«Բաց Կառավարման գործընկերություն»
Նախաձեռնության շրջանակներում ՀՀ
գործողությունների ծրագրի մշակման համար
ստեղծված աշխատանքային խմբի նիստեր
ՀՀ արտաքին գործերի նախարարություն
Երևան, Հայաստան
Փետրվար-մարտ, 2012

«Դեպի ազատ և թափանցիկ ընտրություններ»
կոնֆերանս
Մարդկային զարգացման միջազգային կենտրոն,
ՀՀ գլխավոր դատախազություն, ՀՀ-ում ԱՄՆ
դեսպանություն
Երևան, Հայաստան
Մարտ, 2012

«Կուսակցությունների և Նախընտրական քարոզչության
ֆինանսավորումը Կենտրոնական-արևելյան
Եվրոպայում» թեմայով առաջին աշխատանքային
հանդիպում

Ստեֆան Բատորի հիմնադրամ
Վարշավա, Լեհաստան
Ապրիլ, 2012

Քննարկում «Ընտրարշավի օրակարգը»

Սիվիլիթաս հիմնադրամ
Երևան, Հայաստան
Ապրիլ, 2012

ՀԿ-ների ընտրական ծրագրերի հանրային ներկայացում՝
«Քաղաքացիական հասարակությունը 2012 թ.

խորհրդարանական ընտրություններին ընդառաջ»
«Գործընկերություն հանուն բաց հասարակության»
Նախաձեռնություն
Երևան, Հայաստան
Ապրիլ, 2012

Conferences and Other Events

The organization representatives participated in and provided their expert input in the below mentioned events.

Advocacy visit of Armenian civil society experts to EU institutions

Open Society Foundations-Armenia
Brussels, Belgium
January-February 2012

Working group Meetings to develop National Action Plan for "Open Government Partnership" Initiative
Ministry of Foreign Affairs of Armenia
Yerevan, Armenia
February, March 2012

Conference "Toward Free and Transparent Elections"
International Center for Human Development, Prosecutor General's Office, U.S. Embassy to Armenia
Yerevan, Armenia
March 2012

First working meeting "Financing of Political Parties and Election Campaigns in Central Eastern Europe"
Stefan Batory Foundation
Warsaw, Poland
April 2012

Public Forum "Setting the Electoral Agenda"
Civitas Foundation
Yerevan, Armenia
April 2012

Public Presentation of Electoral Projects of NGOs "Civil Society and Parliamentary Elections 2012"
Partnership for Open Society initiative
Yerevan, Armenia
April 2012

Discussion "Euro Integration Process of Armenia: from European Neighborhood Policy to Association Agreement"
Partnership for Open Society Initiative, the Armenian National Platform of the Eastern Partnership, Open Society Foundations - Armenia
Yerevan, Armenia
April 2012

Discussion "Monitoring of Legislative Activities of the Political Forces represented at the National Assembly"
Partnership for Open Society initiative, Mandate information NGO, Open Society Foundations-Armenia
Yerevan, Armenia
April 2012

Քննարկում «Հայաստանի եվրաինտեգրման գործընթացը. Եվրոպական հարևանության քաղաքականության ծրագրից դեպի ասոցացված համաձայնագիր»

Գործընկերություն հանուն բաց հասարակության նախաձեռնություն, Արևելյան գործընկերության Հայաստանի ազգային պլատֆորմ, Բաց հասարակության հիմնադրամներ-Հայաստան Երևան, Հայաստան Ապրիլ, 2012

Քննարկում «ԱԺ քաղաքական ուժերի օրենսդրական գործունեության մոնիտորինգ»

«Գործընկերություն հանուն բաց հասարակության» նախաձեռնություն և «Մանդատ» տեղեկատվական ՀԿ, Բաց հասարակության հիմնադրամներ-Հայաստան Երևան, Հայաստան Ապրիլ, 2012

Մամուլի ասուլիս «2012 թ. խորհրդարանական ընտրություններին նախորդող ժամանակահատվածի գործընթացների և ազատ, արդար ու թափանցիկ ընտրությունների անցկացման համար ստեղծված նախադրյալների վերաբերյալ»

Բաց հասարակության հիմնադրամներ-Հայաստան Երևան, Հայաստան Մայիս, 2012

«Ընտրամարտ 2012» շաբթի բանավեճ. «ՀՀ ԱԺ ընտրություններ»

Սիվիլիթաս հիմնադրամ Երևան, Հայաստան Մայիս, 2012

«Տեղական ինքնակառավարման մասին» ՀՀ օրենքում լրացումներ կատարելու մասին ՀՀ օրենքի նախագծի քննարկում

Համայնքների ֆինանսիստների միավորում Երևան, Հայաստան Մայիս, 2012

Քննարկում «Ամուսնարի ռիսկերը և ջրային ռեսուրսները»

Ջերմուկի զարգացման կենտրոն ՀԿ Երևան, Հայաստան Մայիս, 2012

Քաղաքացիական հասարակության ֆորումի «Ժողովրդավարություն, մարդու իրավունքներ, արդյունավետ կառավարում և կայունություն»

աշխատանքային խմբի հանդիպում Եվրոպական հանձնաժողովի արտաքին հարաբերություններ Բրյուսել, Բելգիա Հունիս, 2012

Սեմինար «ԱԳ քաղաքացիական հասարակության ֆորումի դերը դատաիրավական բարեփոխումների խթանման և ժողովրդավարացման գործընթացների մոնիտորինգի գործում»

Երևանի մամուլի ակումբ, Ֆրիդրիխ Էբերտի հիմնադրամի հայաստանյան գրասենյակ Ադվերան, Հայաստան Հունիս, 2012

Press conference "Presentation of observations of pre-election processes in the run-up to the 2012 parliamentary elections in Armenia and the preconditions for free, fair and transparent elections"
Open Society Foundations-Armenia
Yerevan, Armenia
May 2012

Post electoral debate 2012" series: "Parliamentary Elections in Armenia"
Civitas Foundation
Yerevan, Armenia
May 2012

Discussion of the draft Law on Making Amendments to the Law of the Republic of Armenia on Local Self-government
Communities Finance Officers Association
Yerevan, Armenia
May 2012

Discussion "Amoulsar Risks and Water Resources"
Center for Developing Jermuk NGO
Yerevan, Armenia
May 2012

Meeting of Working Group "Democracy, Human Rights, Good Governance and Stability" of the Eastern Partnership Civil Society Forum
European Commission External Relations
Brussels, Belgium
June 2012

Seminar "The Role of the EaP Civil Society Forum in Fostering Judiciary Reform and Monitoring of Democratization Processes"
Yerevan Press Club, Armenian office of Friedrich Ebert Foundation
Aghveran, Armenia
June 2012

Transparency International's Europe and Central Asia Regional Meeting
Transparency International Secretariat
Berlin, Germany
June 2012

Panel discussion on the state of civil society in the South Caucasus
Central Eurasia Project of Open Society Foundations
Yerevan, Armenia and Tbilisi, Georgia
June 2012

Presentation of the Handbook on Freedom of Information in the South Caucasus Countries
Ministry of Foreign Affairs of the Czech Republic through Transparency International Georgia
Tbilisi, Georgia
June 2012

Conference "Armenia in Europe"
Armenian National Platform of the Eastern Partnership Civil Society Forum, the Centre for European Studies at Yerevan State University
Yerevan, Armenia
July 2012

Թրանսփարենսի հնթերնետի Եվրոպայի և
Կենտրոնական Ասիայի տարածաշրջանային ժողով
Թրանսփարենսի հնթերնետի բարտոլդարություն
Բեռլին, Գերմանիա
Հունիս, 2012

Խմբային քննարկում «Զաղաքացիական
հասարակության վիճակը Հարավային Կովկասում»
Բաց հասարակության հիմնադրամների Կենտրոնական
Եվրասիա ծրագիր
Երևան, Հայաստան, Թբիլիսի, Վրաստան
Հունիս, 2012

«Տեղեկատվության ազատությունը հարավկովկասյան
երկրներում» ձեռնարկի շտրիանդես
Զեխիայի արտաքին գործերի նախարարություն՝
Թրանսփարենսի հնթերնետի Վրաստանի
միջնորդությամբ
Թբիլիսի, Վրաստան
Հունիս, 2012

«Հայաստանը Եվրոպայում» համաժողով
Արևելյան գործընկերության Զաղաքացիական
հասարակության ֆորումի Հայաստանի ազգային
պլատֆորմ, Երևանի պետիամալսարանի Եվրոպական
հետազոտությունների կենտրոն
Երևան, Հայաստան
Հունիս, 2012

«ԱԼԳ Զաղաքացիական հասարակության ֆորումի դերը
հանրային կառավարման և կոռուպցիայի դեմ պայքարի
ոլորտներում բարեփոխումների իրականացման մեջ»
սեմինար

Երևանի մամուլի ակումբ, Ֆրիդրիխ Էբերտ
հիմնադրամի հայաստանյան գրասենյակ
Վանաձոր, Հայաստան
Հունիս, 2012

Երկրորդ աշխատանքային հանդիպում
«Կուսակցությունների և նախընտրական քարոզչության
ֆինանսավորումը Կենտրոնական Արևելյան
Եվրոպայում»
Ստեֆան Բատորի հիմնադրամ
Վարշավա, Լեհաստան
Հունիս, 2012

«Դեպի Բաց կառավարման գործընկերություն Արևելյան
գործընկերության երկրներում և Ռուսաստանում»
և «ԱԼԳ ԶՀԿ կարողությունների ամրապնդումը
ԲԿԳ-ն որպես կոռուպցիայի դեմ պայքարի գործիք
կիրառելու նպատակով» ծրագրերի մասնակիցների
աշխատանքային հանդիպում
Մեծ Բրիտանիայի արտաքին գործերի և
համագործակցության երկրների նախարարություն և
Զեխիայի ԱԳՆ
Կիև, Ուկրաինա
Սեպտեմբեր, 2012

"The Role of the EaP Civil Society Forum in Implementing Reforms in the Fields of Public Administration and Fight against Corruption"

Yerevan Press Club, Armenian Office of Friedrich Ebert Foundation
Vanadzor, Armenia
July 2012

The second working meeting "Financing of Political Parties and Election Campaigns in Central Eastern Europe"

Stefan Batory Foundation
Warsaw, Poland
July 2012

Task meeting of "Towards Open Government Partnership in Eastern Partnership countries and Russia" and "Strengthening capacities of the EaP CSOs in using OGP as a tool for fight against corruption" projects' participants

UK Foreign and Commonwealth Office and Czech Ministry of Foreign Affairs
Kyiv, Ukraine
September 2012

Open Government Partnership (OGP) Second European Outreach and Support Meeting

Government of Croatia, Croatian NGOs, and UK Cabinet Office
Dubrovnik, Croatia
October 2012

Meeting of the Anti-Corruption Council

RA Government
Yerevan, Armenia
November 2012

Transparency International's Europe and Central Asia Regional Meeting

Transparency International Secretariat
Brasilia, Brazil
November 2012

15th International Anti-Corruption Conference

Transparency International Secretariat
Brasilia, Brazil
November 2012

Public discussion "Institutional Impunity and Its Impact on Rule of Law in Armenia"

Partnership for Open Society initiative, Penal Reform International s
Yerevan, Armenia
November 2012

Բաց կառավարման գործընկերություն
Նախաձեռնության եվրոպական օգնության և
աջակցության երկրորդ հանդիպում
Խորվաթիայի կառավարություն, Խորվաթիայի ՀԿ-
ներ, Մեծ Բրիտանիայի նախարարների կաբինետի
բարտուղարություն
Դուբրովնիկ, Խորվաթիա
Հոկտեմբեր, 2012

Կոռուպցիայի դեմ պայքարի խորհրդի նիստ
ՀՀ կառավարություն
Երևան, Հայաստան
Նոյեմբեր, 2012

Թրանսփարենսի Ինթերնեշնլի Եվրոպայի և
Կենտրոնական Ասիայի տարածաշրջանային ժողով
Թրանսփարենսի Ինթերնեշնլ բարտուղարություն
Բրազիլիա, Բրազիլիա
Նոյեմբեր, 2012

15-րդ հակակոռուպցիոն միջազգային կոնֆերանս
Թրանսփարենսի Ինթերնեշնլ բարտուղարություն
Բրազիլիա, Բրազիլիա
Նոյեմբեր, 2012

«Անպատժելիության համակարգային դրսևորումները
Հայաստանում և դրանց ազդեցությունն իրավունքի
գերակայության վրա» հանրային քննարկում
«Գործընկերություն հանուն բաց հասարակության»
Նախաձեռնություն, «Փենալ Ռեֆորմ Ինթերնեշնլ»
Երևան, Հայաստան
Նոյեմբեր, 2012

«Պետական պաշտոնյաների էթիկայի խթանում»
համաժողով

ՀՀ-ում ԱՄՆ դեսպանություն, «Քաղաքացիական
կրթության ծրագիր» ՀԿ
Ծաղկաձոր, Հայաստան
Նոյեմբեր, 2012

Կլոր սեղան՝ Նվիրված Հայաստանում հակակոռուպցիոն
միջոցառումների շրջանակի մշակմանը
ԵՄ խորհրդատվական խումբ
Երևան, Հայաստան
Դեկտեմբեր, 2012

«Իրավունք ունենք» միջոցառում

Սիվիլիթաս հիմնադրամ
Երևան, Հայաստան
Դեկտեմբեր, 2012

Բանալեն «Կոռուպցիոն իրավիճակը Հայաստանում
և հասարակական ընկալումները Նախընտրական
փուլում»

«Դեբատ» ակումբ
Երևան, Հայաստան
Դեկտեմբեր, 2012

“Enhancing Government Ethics in Armenia” Conference
U.S. Embassy in Armenia, the Civic Education Project
NGO
Tsaghkadzor, Armenia
November 2012

**Roundtable discussion dedicated to the development of
the framework of anti-corruption actions in Armenia**
EU Advisory Group
Yerevan, Armenia
December 2012

Event “We Own the Right”
Civilitas Foundation
Yerevan, Armenia
December 2012

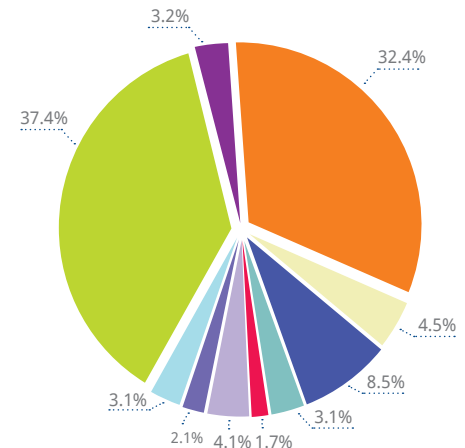
**Debate on “Corruption in Armenia and public percep-
tions in pre-election period”**
“Debat” Club
Yerevan, Armenia
December 2012

Ֆինանսավորում Finances

CBA Exchange rate as of 31 Dec. 12
USD 1 = 405.98
EUR 1 = 528.32

2012 թ. եկամուտներն ըստ շնորհատուների (ՀՀ դրամով)* 2012 Revenues by Donors (in AMD)*

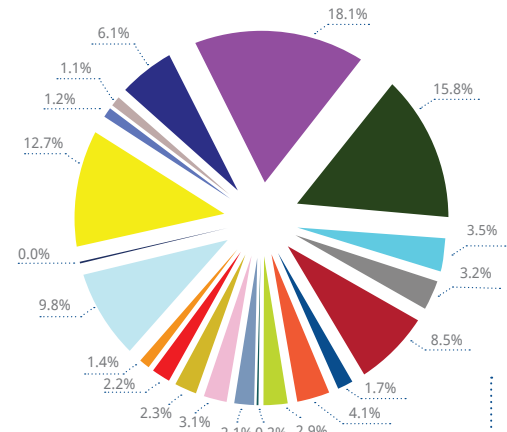
Բաց հասարակության ինստիտուտ, Բուդապեշտ Open Society Institute, Budapest	55,900,709.41
Մեծ Բրիտանիայի դեսպանություն Երևանում British Embassy in Yerevan	4,764,456.00
Բաց հասարակության հիմնադրամներ-Հայաստան, Երևան Open Society Foundations-Armenia, Yerevan	48,429,054.50
ԱՄՆ, ՄՀԳ-ի Հայաստանում բաղաթացիական հասարակության զարգացման ծրագրեր, Զանդաթերաթի Հիթերնեշլ Ինկ. Հայաստանյան ներկայացուցչություն, Երևան USAID, the Armenian Program in Civil Society Strengthening, Counterpart International Inc. Armenian Representation, Yerevan	6,777,260.70
Մեծ Բրիտանիայի միջազգային զարգացման նախարարություն և Թրանսպարենսի Ինթերնեշլ Ջարտուդարություն, Բեռլին UK Department for International Development (DFID)/Transparency International Secretariat, Berlin	12,628,215.10
Թրանսպարենսի Ինթերնեշլ Ջարտուդարություն, Բեռլին Transparency International Secretariat, Berlin	4,577,650.50
Չեխիայի Հանրապետության արտաքին գործերի նախարարություն և Թրանսպարենսի Ինթերնեշլ Վրաստան, Թբիլիսի Ministry of Foreign Affairs of the Czech Republic/Transparency International Georgia, Tbilisi	2,490,000.00
Եվրասիա Համագործակցության Հիմնադրամ Eurasian Partnership Foundation	6,083,669.57
Եկամուտներ երկարաժամկետ ակտիվներից Incomes from non-current actives	3,149,418.66
Այլ եկամուտներ-արտարժույթի փոխարկումներից և վերագնահատումից Other Incomes-from other currency conversions and currency revaluations	4,556,577.24
Ընդամենը/Total	149,357,011.68

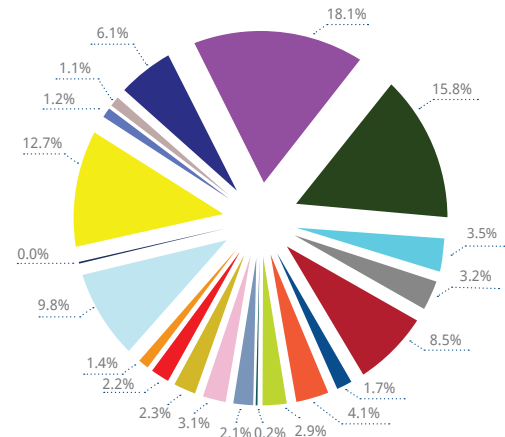
2012թ. իրականացված ծրագրերի ծախսերը՝ արտահայտված տեղական արժույթով (ՀՀ դրամ)*
2012 Expenditures by Implemented Programs (in AMD)*

■ Ընտրությունների փոստատար. 2012 թ. խորհրդարանական ընտրություններ Election postman: Parliamentary elections - 2012 Իրականացման ժամկետ/Implementation period: 01.03.2012 - 31.05.2012	3,500,000.00
■ 2012 թ. խորհրդարանական ընտրությունների հասարակական վերահսկողություն Crowdsourcing Elections Observation: Parliamentary Elections-2012 Իրականացման ժամկետ/Implementation period: 09.04.2012 - 10.06.2012	3,277,260.70
■ Իրավակիրառ պրակտիկայի մոնիտորինգ Monitoring of Law Enforcement Practices Իրականացման ժամկետ/Implementation period: 01.05.2011 - 30.04.2012	2,130,301.40
■ Ընտրությունների փոստատար, խորհրդարանական ընտրություններ 2012 թ. Election postman: Parliamentary elections - 2012 Իրականացման ժամկետ/Implementation period: 01.11.2011 - 31.07.2012	14,644,602.10
■ Տեղեկատվության հասանելիության ռազմավարական դատավարություն Strategic Litigations for Information Իրականացման ժամկետ/Implementation period: 15.11.2011 - 31.08.2013	46,380.00
■ 2012 թ. խորհրդարանական ընտրությունների էլեկտրոնային մոնիտորինգը Electronic monitoring of 2012 parliamentary elections in Armenia Իրականացման ժամկետ/Implementation period: 01.04.2012 - 30.09.2012	18,997,739.00
■ Իրավակիրառ պրակտիկայի և արդարադատության իրականացման մոնիտորինգ Monitoring of Law Enforcement and Justice Administration Իրականացման ժամկետ/Implementation period: 01.09.2012 - 31.08.2013	1,839,428.20
■ Զաղաքական ընտրություն կատարելու՝ Հայաստանի բաղադրարարների ազատ կամքի խթանում Promoting the free will of citizens of Armenia to elect government Իրականացման ժամկետ/Implementation period: 01.09.2012 - 31.12.2012	1,620,640.00
■ Նախագահական ընտրությունների նախընտրական բարոցչության ֆինանսավորման մոնիտորինգ 2013թ. նախագահական ընտրությունների ընտրական թվերի էլեկտրոնային մոնիտորինգը Հանրային գնումների մոնիտորինգը 2011-2012 թթ. Monitoring of Presidential Election Campaign Finance Electronic monitoring of voting numbers of 2013 presidential elections Monitoring of Public Procurement in 2011-2012 Իրականացման ժամկետ/Implementation period: 01.11.2012 - 30.06.2013	9,149,963.80

CBA Exchange rate as of 31 Dec. 12
USD 1 = 405.98
EUR 1 = 528.32

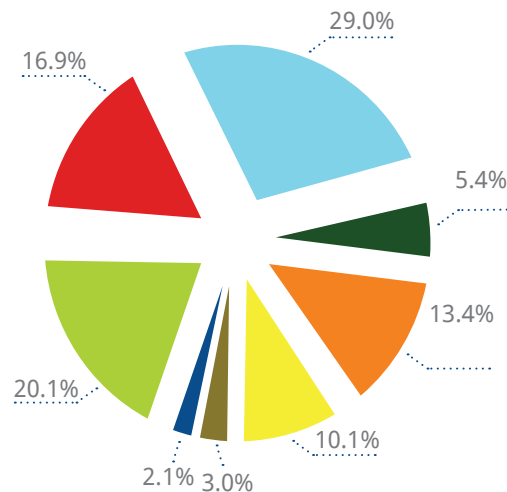
■	Ինստիտուցիոնալ աջակցության ծրագիր, 2-րդ տարին 3-ից Institutional Support/Year 2 of 3 Իրականացման ժամկետ/Implementation period: 01.11.2011 - 31.10.2012	27,051,757.16
■	2012 թ. խորհրդարանական ընտրությունների նախընտրական քարոզչության ֆինանսավորման և հանրային գնումների մոնիտորինգ Monitoring of 2012 Parliamentary Elections Campaign Finance and Public Procurement Իրականացման ժամկետ/Implementation period: 01.11.2011 - 28.02.2013	23,587,915.04
■	Ինստիտուցիոնալ աջակցության ծրագիր, 3-րդ տարին 3-ից Institutional Support/Year 3 of 3 Իրականացման ժամկետ/Implementation period: 01.11.2012 - 31.10.2013	5,260,833.90
■	Հանրային ծառայության մասին օրենքի մոնիտորինգ Public Service Law Monitoring Իրականացման ժամկետ/Implementation period: 01.01.2012 - 31.03.2012	4,764,456.00
■	Հակակոռուպցիոն ուսումնասիրությունների վրա հիմնված շահերի պաշտպանություն, 4-րդ և 5-րդ տարիները 5-ից Research based Anti-corruption Advocacy, Year 4 and Year 5 of 5 Իրականացման ժամկետ/Implementation period: 01.07.2009- 31.03.2013	12,628,215.10
■	Տեղեկատվական ազատությունը Հարավային Կովկասում, 2-րդ մաս Freedom of Information in the South Caucasus, The 2nd Part Իրականացման ժամկետ/Implementation period: 01.09.202011 - 31.10.2011	2,490,000.00
■	2012 թ. խորհրդարանական ընտրությունների հասարակական վերահսկողություն Crowdsourcing Elections Observation: Parliamentary Elections-2012 Իրականացման ժամկետ/Implementation period: 15.02.2012 - 31.07.2012	6,083,669.57
■	Արդյունավետ հանրային քարոզարշավի նախագծում և իրականացում Design and Implementation of Effective Public Campaigns Իրականացման ժամկետ/Implementation period: 16.10.2012 - 31.12.2012	4,307,138.50
■	«Ժամանակն է սթափվելու» համաշխարհային քարոզարշավ "Time to Wake Up" Global Campaign Իրականացման ժամկետ/Implementation period: 01.12.2012 - 31.05.2013	270,512.00
■	Երկարաժամկետ ակտիվների վերաբերվող շտրոհներից ծախս Expenses from grants for long term assets Ժամկետ/Period: 01.01.2011 - 31.12.2011	3,149,418.66
■	Արտարժույթի փոխարկումից և վերագնահատումից ծախս Expenses from currency conversions and revaluations Ժամկետ/Period: 01.01.2011 - 31.12.2011	4,556,780.55
	Ընդամենը/Total	149,357,011.68

2012թ. ԹԻՅԿ-ի ծախսերի կառուցվածքը տեղական արժույթով (ՀՀ դրամ)*
The Categories of TI AC Expenditures for 2012 in Local Currency (AMD)*

CBA Exchange rate as of 31 Dec. 12
USD 1 = 405.98
EUR 1 = 528.32

■ Վարչական աշխատակազմի համախառն աշխատավարձ	30,036,064.80
Administrative staff gross salaries	
■ Ծրագրերում ներգրավված աշխատակազմի համախառն աշխատավարձ	25,240,899.00
Project staff gross salaries	
■ Պայմանագրային աշխատողների համախառն աշխատավարձ	43,344,862.00
Service contractors gross salaries	
■ Գործատուի սոցիալական ապահովության վճարներ	7,999,025.00
Employer Social Security Paid Liabilities	
■ Վարչական ծախսեր	20,011,056.38
Administration cost	
■ Ծրագրային ծախսեր՝ իրականացված կազմակերպության կողմից	15,020,749.80
Program Costs implemented by the organization	
■ Արտարժույթի փոխարկումներից և վերագնահատումից ծախս	4,554,936.04
Other currency conversions and currency revaluations expenses	
■ Հիմնական միջոցների մաշվածություն	3,149,418.66
Fixed assets depreciation	
■ Ընդամենը/Total	1,149,357,011.68

*Auditing and Consulting Company/ Audit License №006
Republic of Armenia, Yerevan, 0001, Hanrapetutyun str.78/26,
Phone/Fax: +3741544788*

E-mail: audit servicellc@gmail.com, web: <http://www.audit service.am>

INDEPENDENT AUDITOR'S REPORT

Presented to the General Meeting of Transparency International Anti-Corruption Center NGO.

15/July/2013p.

SCOPE OF THE AUDIT OF FINANCIAL STATEMENTS:

We have audited the accompanying financial statements of Transparency International Anti-Corruption Center NGO (Hereinafter referred to as “Organization”), which comprise of Statement of Financial Position as at 31st December 2012, Statement of Comprehensive Income and Statement of Cash Flows for the year then ended and notes to the financial statements, including a summary of significant accounting policies and other explanatory notes.

MANAGEMENT'S RESPONSIBILITY FOR THE FINANCIAL STATEMENTS:

The management of the Organization is responsible for preparation and fair presentation of the financial statements in accordance with International Financial Reporting Standards (IFRS), and for such internal control as management determines is necessary to enable the preparation of financial statements that are free from material misstatement whether due to fraud or error.

AUDITOR'S RESPONSIBILITY:

Our responsibility is to express an opinion on these Financial Statements based on audit conducted in accordance with International Standards on Auditing, which require that we comply with ethical requirements and plan and perform the audit to obtain reasonable assurance about whether the Financial Statements are free from material misstatement.

An Audit involves performing procedures to obtain audit evidence about the amounts and disclosures in the Financial Statements. The procedures selected depend on the auditor's judgment, including risk assessment of material misstatements of the Financial Statements whether due to fraud or error. In making those risk assessments, the auditor considers internal control relevant to the preparation and fair presentation of the Financial Statements in order to design audit procedures that are appropriate in the circumstances, but not for the purpose of expressing an opinion of effectiveness of the Organization's internal control. An audit also includes evaluating the appropriateness of accounting policies used and the reasonableness of accounting estimates made by the management as well as evaluating the overall presentation of the Financial Statements.

We believe that the audit evidence we have obtained is sufficient and appropriate to provide a basis for our audit opinion.

OPINION

In our opinion, the financial statements present fairly, in all material respects, the financial position of the Transparency International Anti-Corruption Center NGO as at 31st December 2012 and its financial performance and its cash flows for the year then ended in accordance with the International Financial Reporting Standards.

Audit Service LLC

Director

Qualified Auditor

Qualified Auditor

Gor Davtvan

Gavane Tprmasvan

